

INTERPELLATION TILL STATSRÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2017-01-29
Besvaras senast
2017-02-20

Till statsrådet Sven-Erik Bucht (S)

2016/17:267 Handelsavtalen och den svenska livsmedelsstrategin

På det senaste jordbruksministerrådet diskuterades rapporten *Cumulative economic impact of future trade agreements on EU agriculture* (JRC, 2016), som rör internationella handelsavtal och jordbrukspolitik. Många medlemsländer är med rätta oroad över möjligheten att producera livsmedel lokalt när EU samtidigt driver på för ökad konkurrens om jordbruksprodukter globalt. Vi kan se våra egna erfarenheter efter att Sverige har blivit en del av EU:s inre marknad och jordbrukspolitiken och livsmedelsproduktionen har blivit helt och hållet harmoniserad. Nu producerar vi endast hälften av den mat som konsumeras, långt mycket mindre än före 1995, då Sverige anslöts till EU.

I många handelsavtal finns också så kallade investeringsskydd inskrivna (även kallat ISDS). Men hänvisning till investeringsskyddet kan bolag stämma stater om man anser att investeringsvillkoren har försämrats. Det finns många exempel på där bolag inte minst inom fossilbranschen har stämt länder för att de vidtagit åtgärder för att skydda miljön. Med EU:s nuvarande agenda kommer EU att sluta fler avtal med investeringsskydd, och risken är uppenbar för att fler länder kommer att bli stämda. En progressiv miljö- och jordbrukspolitik kan därför försvåras.

Sju av riksdagens åtta partier enades nyligen kring målen för en svensk livsmedelsstrategi. Det övergripande syftet är att det ska skapas förutsättningar för att Sverige ska kunna producera mer hållbar mat. Samtidigt finns det en uppenbar risk för att det ändamålet kan krocka med EU:s handelsagenda. I EU-parlamentets utvärdering av vilka konsekvenser ett framtida handels- och investeringsavtal med USA skulle kunna få för europeisk jordbrukspolitik konstaterar man att ett sådant avtal skulle leda till minskad jordbruksproduktion i EU. Man varnar också för att det kan bli en harmonisering nedåt (downward harmonisation) av lagstiftningen som en följd av den hårdare konkurrensen och att USA har lägre skyddsnivåer för till exempel miljö, kemikalier och djur (se *Risks and opportunities for the EU agri-food sector in a possible EU-US trade agreement*, Policy department, European Parliament, 2014).

Även om TTIP-avtalet för närvarande ligger i fryboxen är det EU:s och den svenska regeringens uttalade ambition att driva igenom avtalet. Avtalet med Kanada, CETA, har en liknande problematik som TTIP. Det avtalet är färdigförhandlat och väntas nu behandlas av EU-parlamentet och de nationella parlamenten under 2017. Detta trots att det finns en uppenbar risk att

målsättningarna om ökad svensk hållbar livsmedelsproduktion försvåras.

Jag vill fråga statsrådet Sven-Erik Bucht:

1. Har statsrådet gjort någon analys av hur framtida handelsavtal kommer att påverka målsättningarna i livsmedelsstrategin?
2. Vilka åtgärder avser statsrådet att vidta för att målsättningarna i livsmedelsstrategin inte ska äventyras?

.....

Jens Holm (V)

Överlämnas enligt uppdrag

Lisa Gunnfors